www.kozlony.ro Társadalmi és kulturális havilap

Szamosújvári Közlöny

Alapítva: 1903•Újraindítva: 2021 ISSN 2784 – 2800 ISSN-L 2784 – 2800

III. (új) évfolyam 19-20. szám/2023 január - február

Jókai Mór

Jóslat

Ezernyolcszázötvenegy:
Minden jó ügy hátramegy.
Ezernyolcszázötvenkettő:
A jobb idő még el nem jő.
Ezernyolcszázötvenhárom:
Még sulyosabb lesz a járom.
Ezernyolcszázötvennégy:
Tűrni tanul minden nép.
Ezernyolcszázötvenöt:
Ohajtásunk be nem tölt.
Ezernyolcszázötvenhat:
A mi halad, nem marad.
Ezernyolcszázötvenhét:
Negyvennyolczczal ellentét.
Ezernyolcszázötvennyolcz:
Ingadoz' sok magas polcz.
Ezernyolcszázötvenkilencz:
Lehull helyéről sok kegyencz.
Ezernyolcszázhatvan:
A mit vártunk, itt van!

198 éve (1825. február 18)született Jókai Mór

Népszámlálás Romániában / forrás: nepszamlalas.ro

Riti József Attila

19873 főre csökkent Szamosújvár lakossága

Január 31-én újabb ideiglenes népszámlálási adatot kaptunk, a romániai statisztikai hivataltól. A közölt adatok pedig aggasztóak, ugyanis drasztikusan csökkent az erdélyi magyarság aránya.

A legújabb adatok szerint Kolozs megyének teljes stabil lakossága 679141 ember, ebből 488212 román, 78455 magyar (37189 férfi és 41266 nő), 17802 roma, 567 német, 250 ukrán, 139 zsidó, 91 török és 83 örmény. Ezeken kívül nyilvánvaló egyéb etnikumok is élnek megyénkben.

A számokat nézve az etnikai arányok a következők: 71,88% román, 11,55% magyar, 2,62% roma, 0,83% német, 0,36% ukrán, 0,20% zsidó, 0,13% török, 0,12% örmény és 12% egyéb nemzetiségű.

Ahhoz, hogy lássuk menynyire változott a lakosság aránya az elmúlt tíz évben szükséges megnéznünk a 2011-es népszámlálási adatokat.

A 2011-es népszámlálás megállapította, hogy Kolozs megye összlakossága 691106 volt. Ebből 520885 román (75,37%), 103591 magyar (14,99%), 22531 roma (3,26%), 687 német (0,99%), 173 ukrán (0,25%), 185 zsidó (0,26%), 89 török (0,13%), 83 örmény (0,12%) és 4,63% egyéb nemzetiségű.

Amint látható a számok sajnos egyeltalán nem kecsegtetőek, a magyarok fogyása drámai, tíz év alatt 25139 magyar tűnt el a megyéből, ami 24,47%-os fogyást jelent, ami sokkal nagyobb, mint az országos 17,73%. A fogyás okai nyilván a kivándorlás, elhalálozás (Covid 19 és egyéb), vegyes házasság és egyéb.

A csökkenés a többségi román lakosságot sem kímélte, de kisebb arányban fogytak (6,27%), mint mi magyarok. Továbbá a roma lakosság, a németek, a zsidók és a törökök aránya is csökkent, kisebb vagy nagyobb arányban, de a csökkenés egyik esetben sem olyan drámai, mint a mienk, magyaroké. A számokat elemezve láthatjuk, hogy nem minden nemzetiség aránya csökkent. Az oroszok ukrajnai háborúja miatt beindult migrációs hullám miatt a Kolozs megyei ukránok számaránya megnőtt, mintegy 77 egyénnel többen vannak mint 2011-ben, ami 30,8%-os növekedést jelent. Egyetemi, kulturális és oktatási központ lévén, a migráció egyik célpontja lett megyénk, ami azt bizonyítja, hogy az egyéb nemzetiségűek aránya tíz év alatt 4,63%-ról 12%-ra növekedett.

Az Országos Statisztikai Hivatal településekre leosztva is közzé tette a lakosság számát, de etnikai arányokra nem tértek ki, gondoljuk, hogy ezt a következő körben (február végén vagy március elején) teszik közzé. A 2021-es népszámlálási adatok szerint Szamosújváron 19873 ember lakik (2011-ben 20982 lakos volt), Kolozsváron 286598 (2011-ben 324526), Dés 31475 (2011-ben 33497), Torda 43319 (2011-ben 47744), Aranyosgyéres 20590 (2011-ben 22223), Bánffyhunyad 8069 (2011-ben 9346), Szék 2234 (2011-ben 2459), Bálványosváralja 2443 (2011-ben 2777), Búza 1138 (2011-ben 1264), Ördöngösfüzes 2191 (2011-ben 2564) és Szépkenyerűszentmárton 1110 (2011-ben 1384)

A megye, általunk elemzett települései közül sehol sem nőtt a lakosság, még Kolozsváron sem, pedig megyeközpont. Szamosújvár, az elmúlt tíz évben elveszített 1109 lakost (5,28%), ami legalább 182 magyart jelent (ami 5,29%-os csökkenés 2011-hez képest) ha a 2011-es nemzetiségi arányokat nézzük, de nyilván ez mind spekuláció, hiszen még nem közölték a települések nemzetiségi arányait. Amint ezt megteszik visszatérünk a hivatalos adatokkal.

Balázs-Bécsi Attila / fotó: Riti József Attila

Balázs-Bécsi Attila: „2022 az újrakezdés éve volt”

A Téka Alapítvány elnökét, Balázs-Bécsi Attilát és az alapítvány művelődési központjának koordinátorát, Egri Hajnit faggattuk arról, hogy milyen évet zárt az intézmény.

Balázs-Bécsi Attila

Melyek voltak 2022 célkitűzései, és mit sikerült ezekből megvalósítani?

Hát ez az év azt is mondhatnám, hogy valamilyen szinten az újraindítás éve volt, hiszen a járvány után újra kellett tervezzük, újraindítsuk a programjainkat, tevékenységeinket, úgyhogy a legnagyobb célkitűzés az volt, hogy azt a szintet a járvány előtt elértünk, azt programjaink keretén belül próbáljuk újra megközelíteni. Én azt mondanám, hogy sikerült újraindítani minden programot és kihasználni azt, hogy majdnem 2 évig ezek a programok hiányoztak, és nagyon sok ember (fiatal és gyerek) számára is hiányzott. Nagyobb számban jelentek meg sokszor, mint ahogy elvártuk. Egy másik nagy kihívás volt, hogy a 2020-ban elkezdett új bentlakás építését, ha lehet, ebben az évben fejezzük be. Sajnos sok minden közbejött tervezői hibák, drágulás, infláció, háborúk mindent keresztbe tett ennek a projektnek, ami elég gördülékenyen indult, úgy, hogy mindezek következtében bár a kivitelezők nagyon jó ütemben haladtak, nem sikerült idén átadni az új bentlakás épületét.

Mennyire érintette a Téka Alapítványt a gazdasági válság?

Hát nem mondhatjuk, hogy nem érintett, hiszen az élet minden területén érezzük a hatását. Mivelhogy a legnagyobb anyagi költséggel, a bentlakás fenntartás jár, itt nagyon oda kellett figyeljünk, hogy hogyan és milyen módszerekkel, lehetőségekkel pótoljuk a kieső forrásokat azért, hogy a bentlakók, a személyzet ne érezze meg a válság hatását, ne érezze meg a források szűkülését. Mindenképpen ragaszkodtunk ahhoz, hogy a bentlakást továbbra is ingyenes legyen. Nagy odafigyelést és rengeteg munkát igényel az, hogy ezt el tudjuk érni és szinten tudjuk tartani. Tehát az építkezésben pedig már említettem a nyersanyagok drágulása, a munkaerő drágulása

miatt majdnem megduplázódott a befektetés értéke az előzetes számításokhoz és költségvetéshez mérve.

Milyen egyéb nehézségekbe ütköztetek a gazdasági válságon kívül?

Hát lényegében én csak megköszönhetem a munkatársaimnak és azoknak, akik az alapítvány projektjeit, ha nem is munkatársként, hanem önkéntesként vagy besegítőként szervezik, hogy nagyon lelkesen odaálltak és mellénk álltak úgy, hogy az anyagi források szűkülésén kívül nem mondanám, hogy különösebben nagyobb nehézségek jelentkeztek az alapítvány életében. Itt továbbra is, ahogy mondtam, az a fontos, hogy azt a szintet elérjük a tevékenységekkel, amit 2020-ban tartottunk, és lehetőség szerint az elkezdett beruházásukat fejezzük be.

Mi a titka annak, hogy a szamosújvári románság nem tartja veszélyesnek az alapítványt, sőt elfogadja?

Igen, azt mondanánk, hogy általános szinten, valóban így van. Természetesen, hogy mint minden közösségben, léteznek szélsőségesebb hangnemek is, viszont azt látjuk, hogy Szamosújvár esetében ezek nem meghatározók és nem zavaróak. Én azt mondom, hogy az a következetesség, amivel mi már 30 éve dolgozunk, és hogy az, amit célul tűztünk ki, azt látja a román közösség is, hogy nem ellenük irányul, hanem a mi közösségünk érdekében tesszük, és nyitottak vagyunk feléjük is. Nem zárkózunk be. Tevékenységeink nyitottak. Én azt mondanám, hogy ebben példát is látnak, és ezt konkrétan is többen hangoztatják, hogy a román közösség példát lát abban, hogy hogyan kell egy kisvárosban a saját közösségünkről gondoskodni, akkor is, ha az állam nem áll teljes mellszélességgel mellénk.

Mit terveztek 2023-ra?

2023-ra befektetések szintjén az új bentlakás befejezését szeretnénk, átköltözni oda a gyerekeinkkel és természetesen ez megint egy struktúraváltást is jelent az alapítvány napi életében. Át kell szervezzük a dolgainkat. Ez szerintem fel fogja emészteni teljesen a jövő évet, ez a szerkezetváltás. Úgyhogy ez a legfontosabb, hogy ez gördülékenyen megvalósuljon. Másrészt, amint már említettem, hogy a programjaink az oktatási és kulturális alap programjaink keretein belül zajló tevékenységeket továbbra is meg tudjuk szervezni. Tudjuk, hogy nehéz év lesz 2023, mindenki azt mondja, hogy gazdaságilag nagyon meg fog szorongatni mindenkit, úgyhogy próbálunk erre felkészülni és próbálunk megoldásokat keresni.

Mi lesz a következő lépés, miután átköltöznek a gyerekek az új bentlakáshoz? Nagyobb infrastrukturális befektetés vagy egy újabb szünet következik, mint az iskola felépítése után?

Most nem merném megjósolni, hogy nagyobb infrastrukturális befektetésbe fogunk, ez függ természetesen a gazdasági helyzettől. Ha kilábalunk a válságból, akkor gondolkozhatunk ezen is. Természetes, hogy nekünk szem előtt van az, hogy az alapítvány legnagyobb ingatlanja ugyebár a magyar iskola, a mostani Kemény

Zsigmond Elméleti Líceum. Ennek az ingatlannak a fejlesztését szeretnék folytatni. Az iskola körül vannak telkek, amelyeket az alapítvány felvásárolt, kisebb befektetéseket szeretnénk eszközölni ezeken a telkeken, hogy szervesen hozzákapcsoljuk az iskolához, hogy a gyerekek birtokba vegyék akár sport, akár szabadidős célokra, akár pedig didaktikus célok érdekében is, ebben pedig várjuk a tanári kar ötleteit, javaslatait, elképzeléseit, mert nekünk vannak ötleteink. Tudjuk, hogy a korszerű oktatás az minél nyitottabb, újabban kell legyen nem bezárkozni az épület falai közé. De természetesen itt elsősorban a tanárok, a pedagógusok azok, akik megmondják, hogy mit szeretnének, és várjuk a javaslatokat.

***

Az alapítvány kulturális programjairól Egri Hajnal, a Művelődési Központ vezetője beszélt lapunknak.

Egri Hajnal

Melyek voltak a 2022-ben az alapítvány programjai.

Vannak olyan programok, amik heti rendszerességgel működtek, gyerekeknek és felnőtteknek. Ilyenek a gyerekprogramok: a néptánc, népdal, népi hangszer oktatás, valamint a kézműves tevékenységek agyagozás, gyöngyfűzés, drótékszerkészítés, tűzzománc. Ezek a heti rendszeres programjaink, amin több csoportban, összesen 550 gyerek fordul meg. Ezen kívül vannak az évi rendszerességgel megrendezett programok: ezek a fesztiváljaink, táboraink.

A gyerekprogramokon kívül milyen egyéb programjaitok vannak?

A gyerekprogramokon kívül a felnőttképzések is vannak. Havi rendszerességgel megszervezett fazekas tanfolyamaink két csoportban, valamint a szakköreink, amit kéthetente szervezünk. Ilyen a szakköri felnőttképzésünk, a csuhé, a bútorfestés, a gyertyaöntés, gyöngyfűzés, valamint tűzzománc.

Melyek voltak a legnépszerűbb programok?

A felnőttoktatásban értünk el nagyobb sikereket az idén. Úgy érzem, hogy nagy népszerűségnek örvend a felnőtt kézműves program, tehát legyen az tematikus adventben vagy havi rendszerességgel megszervezett szakköreink gyertyaöntés, gyöngyfűzés, bútorfestés és tűzzománc, valamint csuhé készítés. Tehát öt új programunk van, többé kevésbé új, de ezekre nagy az érdeklődés, és már jövőre is fel vannak iratkozva.

Mennyire volt nehéz az újrakezdés a két év kihagyás után?

Nem volt nehéz, mert az emberekben megfogalmazódott ez az igény, hogy kell többet szeretnének lenni. Tehát a felnőtt fazekas tanfolyamainkat például nem is tudjuk hirdetni, mert annyi a jelentkező. Tehát már a következő évre is fel vannak iratkozva.

Lesznek új programjaitok jövőre?

Igény szerint vezetünk be új programokat. Ha van rá igény jelzik, hogy szeretnének, akkor beindítjuk. A tavaly például a vesszőfonást indítottuk, mert éreztük, hogy van igény, és ezt továbbra is folytatjuk.

A zenekar és az énekesek egy felvétel előtt / Riti József Attila

Tasnádi Márton „a népzene a leggazdagabb”

A Téka Alapítvány keretén belül sok zenekar született és születik folyamatosan, igazi népzene iskola működik berkeiben. Az egyik legújabb a Bagó Banda, melynek tagjai még diákok. Jelen lapszámunkkal egy sorozatot indítunk, melynem bemutatjuk ezeket a formálódó zenekarokat és fiatal zenészeket. Sorozatunk első zenekara a már említett Bagó Banda, melynek tagjai a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum három diákja, pontosabban Balla Péter, Molnár Ádám és Tasnádi Márton.

Riti József Attila: Először is hogyan hívják zenekart és kik a tagjai?

Tasnádi Marci: A zenekar neve a Bagóbanda, és jelenleg mi hárman vagyunk a tagjai: Balla Péter, Molnár Ádám és Tasnádi Marci

RJA: Mikor kezdtetek el zenélni?

Tasnádi Marci: Zenélni? Én négy éve elkezdtem bőgőzni, két évet brácsáztam is. Péter két éve hegedül, és Ádám hat éve hegedül, de más hangszerhez is ért.

RJA: Mi ösztönzött arra, hogy zenélni tanuljatok?

Tasnádi Marci: Mind a hárman benne vagyunk a Téka Alapítvány kereteben működő táncscsoportban, és úgy éreztük, hogy a táncosoknak zenét is kell biztosítani, így mi elvállaltuk ezt a szerepet.

RJA: Miért népzenét?

Tasnádi Marci: Hát azért népzenét, mert röviden ezt a zenei stílust találtuk a leggazdagabbnak, és itt körül vagyunk véve Mezőségen egy csomó faluval, a rengeteg sok szép népzenével.

RJA: Milyen zenekarok vagy zenészek a példaképeitek?

Balla Péter: Példaképünk az Ördöngös zenekar, a Harmadik zenekar és Dezső Attila.

RJA: Mit értetek el eddig zenei téren, melyek a legnagyobb megvalósításotok?

Balla Péter: Eddig a legnagyobb megvalósításunk az a Kallós Alapítvány által kiadott Kispacsirta CD, melynek mi játszottuk le a mezőségi részét.

RJA: És mik a terveitek?

Balla Péter: Ter-

vünk fejlődni. Konkrét, nagyobb tervünk még úgysem lehet.

RJA: Divatos a népzene és a néptánc? Vagy másról szól a történet?

Molnár Ádám: Lehet divatos, de mi nem ezért kezdtük el, mert mi bele beleszületünk ebbe a közegbe.

RJA: Vannak trendek a népzenében?

Balla Péter: Vannak szerintem, de ez attól függ, hogy a Kárpát medence éppen melyik részén szervezik az adott táncházat. Vannak dallamok, amik mindenhol trendben vannak.

RJA: Szerintetek hogyan lehet megszeretetni a gyerekekkel a népzenét és a néptáncot?

Balla Péter: Szerintem a gyerekekkel gyerektáncházak által, de most van egy nagyon jó kezdeményezés, a hangszersimogató, aminek keretein belül a gyerekek kipróbálhatják, megtapogathatják a hangszereket, és ezáltal kedvet kaphatnak a népzenéhez.

Sünivóvis gyerekek

A Sünike óvoda a második család a kicsik életében

Szamosújvár legrégebbi magyar óvodája, a Sünike óvoda, városunk minden szegletéből jól megközelíthető, ugyanis településünk központjában helyezkedik el. Katona Annamária és Iuhos Ildikó óvónők nagy szeretettel válaszoltak kérdéseinkre:

Mi jellemzi az óvodát, milyen a szellemisége?

A Sünike óvoda tulajdonképpen nem is óvoda, hanem egy olyan „kis kuckó” (mondanák a gyerekek), ahol a Nyuszikák és a Katicák csoportja, óvónéniikkel, dadusaikkal és a szülői közösséggel együtt egy nagy ”süni” családot alkot. Bensőséges hangulata, összefogása, együttműködése nem csak az óvónőkre, dadusokra jellemző, hanem a gyerekek szüleire és hozzátartozóira is. Óvodánk szellemiségét a gyermekközpontúság, a lelki-testi biztonság, az önmegvalósítás és a kompetencia alapú óvodai nevelés jellemzi.

Gyermekközpontúság: A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekszünk. Alapul vesszük a gyerekcsoport sokszínűségét, érdeklődését, életkori sajátosságait, az érés sajátos törvényszerűségeit. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, és képességeit, biztosítva mindenki számára az egyenlő hozzáférést,

Lelki- testi biztonság: Erzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk, a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembe vételével. A gyermeknek adott szeretetünktől megnyílik a fejlődés lehetősége, – a megszerzett biztonságérzettől – egészséges személyiségű gyermek fejlődik.

Önmegvalósítás: Középpontba helyezve a gyermeket, lehetőséget nyújtunk a személyiség kibontakoztatására. A gyerekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján történik és kiterjed a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésére is.

Mit jelent a kompetencia alapú nevelés a gyermeknek?

- Önfeledt, boldog gyermekkort.
- Kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak, miközben képességeik fejlődnek.
- Kedvük, igényeik szerint mozoghatnak térben és időben, zenében és festésben.
- Átélhetik a mesék, a versek szárnyaló világát- fejlődik beszédük, képzelőerejük.
- Átérezhetik a hagyományok üzenetét, kulturális tudatosságuk felé lépegetnek.
- Bábozhatnak, dramatizálhatnak, átélhetik a mesehősök kalandjait.
- Nap, mint nap változatos, színes élményeket szerezhetnek önmagukról, barátaikról, a segítő, befogadó, elfogadó felnőttek jelenlétéről, a közösségről, az őket körülvevő világról, a környezetről, a természet csodáiról, a számok, a mennyiségek birodalmáról.
- Játszva tanulhatnak egymástól és a felnőttektől.
- A kérdéseiket bátran, nyíltan megfogalmazhatják.
- Megtapasztalják, hogy megoldandó helyzeteknek számos megoldása lehetséges.
- Játék közben észrevétlenül készülnek az iskolára és a hétköznapi élet kihívásaira- gyakorlati tapasztalaik bővülésével.

„A Sünike óvoda az összefogás jelképe, ezért lelkülete, szellemisége is csak ebből fakadhat”- állítja Juhos Ildikó újonnan érkezett óvónő, aki pár hónap alatt ezt tapasztalta ebben az intézményben.

Hány gyerek van beiratkozva?

A gyereklétszám évek óta minden évben meghaladja az 50-et.

Pontos számot nem tudunk írni, mert év közben is iratkoznak óvodánkba, természetesen a megszabott helyek függvényében.Tavaly például a 60 gyereknél is több volt.. Ez azért jó, mert mindenki tudja, hogy a kisebbek immunrendszere még kialakulóban van, ezért többet hiányoznak. De pont a létszámnak köszönhetően (a megfázásos időszakbra gondolunk) beszélhetünk optimális napi jelenlétről a kisebb csoportban is.

Melyik a legnagyobb kihívás az óvoda életében?

A legnagyobb kihívás számunkra nem más, mint óvodánk szépítése. Úgy gondoljuk, hogy minden szempontból eleget teszünk, egyedül ezt az arcát kell óvodánknak ékesíteni. Minden szamosújvári lakos tudja, hogy a régi épületek felújításra szorulnak. Most vagyunk abban a helyzetben, hogy egy jó ideje ez a folyamat már elindult és remélhetőleg hamarosan újabb jó hírekkel szolgálhatunk ilyen téren. Szeretnénk az udvart és a hátsó épületet rendbe tenni.

A szülők közbenjárásával, a két csoportban függönyöket fogunk lecserélni és új bútorzattal gazdagodunk. Kinéztük már, a napokban rendeltük meg ezeket és a mai napon meg is érkezett a szállítmány. Picit ezt is kihívásnak fogjuk fel, de nagyon várjuk a végeredményt. Szombaton, szóval ma a kedves apukák szerelik össze ezeket.

A főépület termei már felfrissültek, amikor meszeltünk. Emellett otthonossá, családiassá tettük a kézzel készített díszeinkkel. Ezt a hangulatot nem volt nehéz odavarázsolni, ugyanis valamikor örmény-lakta családok népesítették be. Óvodánk nem nagy intézmény jellegű, végképp pont ez adja meg otthoniasságát. Elférünk benne sokan is, hiszen valamikor 4 csoportnyi gyereket fogadott magába.

Milyen szervezetek vagy magánszemélyek segítik valamilyen módon az óvodát?

Bátran és büszkén mondhatjuk, hogy a segítségnyújtás és a támogatás szinte minden nap megtapasztalható minálunk. Nagyon reméljük, hogy nem marad ki senki a felsorolandó listából, de ha mégis, akkor elnézést kérünk.

A szülői közösség (a volt és jelenlegi szülőket beleértve)–mindig mindenben támogatta a két

csoportot. Nagyon sok olyan eszközt, játékszert stb. sikerült megvásárolni vagy akár beszerezni, ami ugyebár könnyített a munkánkban:padlószőnyeg, játékok, könyvek, matricák, papírkészlet, óvodai jelek készítése, piros pont készítése, fogyóeszközök, nyomtató és sorolhatnánk…. Nagy meglepetésünkre, a kedves szülői közösségünk a téli ünnepek előtt számos más helyen is kopogtatott (szervezeteknél, cégeknél, alapítványoknál, magánszemélyeknél) és tudtunk szerint mindenhol pozitívan fogadták indítványozásukat. Ennek következtében új függönyeink, hangosításunk és bútorzatunk is lesz. A spirálozó gép pont év elején került tulajdonunkba. Úgy értesültünk, hogy kivetítő vászonnal és videóprojektorral finanszíroznak meg. Mindemellett havat is sepertek, faházikót, polcokat, bútrot is összeraktak, szóval bármikor számíthatunk rájuk akkor is, amikor fizikai munka adódik. Az effajta munkában a szülői közösségen kívül meg kell említenünk név szerint Tibi bácsit, aki a „sürgősségi" listánkon az első.

Nagyobb motivációt nem is kaphat egy pedagógus, mint érezni e közösség erejét és törődését.

A Téka Alapítvány- ez az a szamosújvári intézmény, aki minden problémánkra, gondunkra megoldást kapott. Sok évig az alapítvány autójával szállíthattuk a gyerekek számára a román tagozatos napköziből az ételt, ezt a feladatot most a polgármesteri hivatal vette át. Évek óta 4 órás dadussal támogat (a tanügyben dolgozók tudják elég jól, hogy személyzethiányban szenved majdnem minden intézmény), 2 éve pedig a Kemény Zsigmond Elméleti Líceummal karöltve, az ott alkalmazott karbantató szükség esetén hozzánk is ellátogat. Minden hívásunkra, kérésünkre, az alapítvány munkatársai résen vannak. Könyvcsomag, nyomtató, padlószőnyeg, játékok a csoportszobákba… az udvarra, faházikó, padok és rugós hintáztatók kerültek közel 10.000 lejes értékben, amit a Téka pályázott le nekünk a Communitas Alapítványtól. Mindenért köszönetet mondunk. Ráadásul bármikor szívesen fogadnak az alapítvány könyvtárába, a népi viseletekkel tele raktárba, az agyagozó műhelybe(az agyagot az oviba ingyen kaptuk, ahányszor kértünk, vagy amikor az óvónők útravalót készíttettek az iskolába repülő Katicáknak). Díjmentesen használjuk a Téka alapít-

vány konferenciatermét minden olyan alkalommal, amikor ünnepélyeket szervezünk, de akkor is gondoskodtak rólunk és buszt biztosítotttak, amikor bábszínházba készültünk pár tucat gyerekkel.

A **Polgármesteri hivatal és egyben a helyi tanács** egy jó ideje számos esetben segít és támogat: átvállalta az étel hozatalát, amit fentebb is említettünk. Szóvívőink ez irányban a **szamosújvári RMDSZ tanácsosai** voltak. Általuk sikerült az összes belső teret kifesteni, mosogatógéppel, mosógéppel, porszívóval támogatott a hivatal, de személyes adománnyal is támogattak. Továbbá a **Szamosújvári Területgazdálkodási Vállalat** (ADP) bevállalta, hogy az udvarunk szomszédos falát felújítsa. Ennek a munkának a végeztével sikerült az udvar nagyrészét letérkövezni és gumiszőnyegezni. A továbbiakban is partnereink leszenek, hiszen az udvart és a hátsó épületszárnyat támogatásukkal fogjuk rendbe tenni. A **Kolozs Megyei Tanács** is közbenjárt többször a jó működtetésünk érdekében. Tervben van az is, hogy az elkövetkezendő munkálatnak a lebonyolítása alatt, óvodánk egy jótékonysági, adományozási akciót fog indítani.

A szamosújvári református- és katolikus egyház is támogatja óvodánkat. Dani papbácsi minden karácsonykor angyaljárásra hívja óvodánk összes gyermekét, Küsi papbácsi pedig mindig gondol ránk is olyankor, amikor az úgynevezett cipődobozos ajándékokat kapja az egyház. Hála és köszönet ezért

A **CreativeWorks** gyönyörű Bogyó és Babócás ülő párnácskákkal ajándékozott meg, amikor a Meseszigetet alakítottuk ki.

A **Csaba Clean** cég is rendszeresen segítségünkre van, ugyanis akciós árban mossa szőnyegeink, matracaink.

A **Ptech Computers & Service** cégtől már egy jó ideje kedvezményes áron kapjuk a tonert a nyomtatókba.

A **GKTech** pedig díjmentesen javította meg az egyik elromlott nyomtatónkat, tavaly pedig utána járt és beszerezte nekünk az új professzionális nyomtatót abból a pénzösszegből, amit a szülők adományoztak erre.

Idén új kis székeinket a **MISI 99 EXIM** vásárolta meg. Köszönet ezért!

A Kárpát-medencei Óvodafejlesztési program keretén belül, az elmúlt években könycsomagot kaptunk, illetve nagy értékű tornafelszereléshez, zenei hangszerekhez, laptopokhoz juthattunk.

A Rákóczi Szövetség könyvvel és kis édességgel ajándékozza az iskolába készülő gyerekeket.

A **Becker** tálcákkal támogatta csoportjainkat az elmúlt években.

Kétségkívül, hogy a listát még lehetne folytatni, s talán akkor sem érnénk a végére….

Milyen programjaitok voltak 2022-ben?

Tavaly még nem sikerült a régi kerékvágásba kerülni, hiszen a

Covid nem minden esetben hagyta ezt, de igyekeztünk széppé varázsolni a kicsinyeink életét. A mindennapi teendőink mellett az extracurriculáris tevékenységeink bonyolítottuk le havi rendszerességgel (piacozás, bábszínház, gyümölcssaláta készítés és savanyúság eltevés, Mikulásozás, kántálás, farsangolás, kertészkedés, virágültetés, város-séta stb….)

Továbbá mindkét csoportunk részt vett az elmúlt években a olyan országos szintű projektekben, melyek színesebbé varázsolták ovis létünket és mindenképpen ezek lebonyolítása alatt fejleszthettük a gyerekek érzelmi szintjét („Igen, tudod!”-projekt,„Da, poți!”), a Kalokagathia projekt a mozgásról, sportról és egészségről szólt, az „Olvassunk a III. évezredért”-„Să citim pentru mileniul III” projektben az olvasásra, az irodalomra, a mondókázásra, mesékre, a szép és tiszta beszédre fektettük a hangsúlyt. A „Színek a békéért”- „Culori pentru pace” projektben a béke, a szeretet, az elfogadás került az előtérbe.

Kialakult Meseszigetünkben (meseolvasó kuckó párnákkal, könyvekkel) az Olvass nekem 100 mesét projektben tevékenykedtünk. Alkalomadtán partnereinkkel találkoztunk. Régi partnereink a szamosújvári Kemény Zsigmond elemisei, de a líceum nagyobb diákjai is visszatérnek hozzánk. Kántálni jöttek, betlehemest mutattak be, illetve kis előadást és interaktív bemutatót is tartottak a környezetvédelemről ovisainknak. Újabb parnerkapcsolatot alakítunk ki idéntől a baróti óvodával. Nagyon várjuk a közös terveink lebonyolítását. Az udvar berendezése a GRLI (Grădina de relaxare, liniște și învățare/ Lazító, megnyugtató és tanuló kert) országos projekt alapján fog történni. Tavaly már beiratkoztunk ebbe a programba, viszont, amíg az udvar hátsó része nem alakul át, nem szeretnénk elsietni ennek berendezését. Addig figyelemmel követjük ennek a projektnek menetét. Rajzkiállítást szerveztünk azon óvodások rajzaival, akik tavaly decemberben a szamosújvári RMDSZ által szerveztett Karácsony gyerekszemmel című a versenyre beneveztek.

Számtalan nemzetközi,országos, megyei és helybéli szintű konferencián, szimpoziumon, továbbképzőn vettünk részt mi, pedagógusok, illetve versenyekre, vetélkedőkre a gyerekeinkkel is beneveztünk.

Melyik a legnagyobb megvalósításotok?

Nem tudjuk, hogy lényegében mi nevezhető megvalósításnak egy óvodában: a boldog gyerek?… az elégedett szülő?… a meghatódott nagyszülő?- aki büszkén közli velünk, hogy „ Ezelőtt 60 évvel én is ide jártam, óvó néni!”-… vagy talán a kialakított miliő, ami szemünk láttára szépül?…a kolléganők egymás iránti tisztelete, barátsága, szakmai felkészültsége és tapasztalata?… vagy az a belső nyugodt lelkiismeret, hogy pedagógusként és emellett emberként, helyt állunk akkor is, ha szeretnek és akkor is, ha „hátba veregetnek”?

Melyik a legnagyobb megvalósításotok?

Nem tudjuk, hogy lényegében mi nevezhető megvalósításnak egy óvodában: a boldog gyerek?… az elégedett szülő?… a meghatódott nagyszülő?- aki büszkén közli velünk, hogy „ Ezelőtt 60 évvel én is ide jártam, óvó néni!”-… vagy talán a kialakított miliő, ami szemünk láttára szépül?…a kolléganők egymás iránti tisztelete, barátsága, szakmai felkészültsége és tapasztalata?… vagy az a belső nyugodt lelkiismeret, hogy pedagógusként és emellett emberként, helyt állunk akkor is, ha szeretnek és akkor is, ha „hátba veregetnek”?

Minden olyan kedves tekintet, szó, cselekedet, segítség, akció, közbenjárás összefogás, ami segít az oktatási-nevelési folyamatunkban, büszkeséggel tölt el.

Mi az, amit idénre terveztetek, de nem jött össze?

Említettük már, hogy az óvoda szépítésébe kezdtünk bele. A hátsó udvaron jóvá hagyták egy épületrész lebontása. Ez még nem történt meg, de tudjuk, hogy hamarosan beindul a lebontás és felújítás. A másik terv, ami nem jött össze, az még egy dadus állás jóváhagyása. Tavaly a tanfelügyelőség jóváhagyta a két napközis csoportot, amiért nagyon hálásak is vagyunk, viszont kisegítő személyzettel nem tudtak támogatni. Reménykedni tudunk csak, hogy ez a kérésünk is megvalósul mihamarabb.

Milyen programokat terveztek jövőre?

A tanév elején általában tudjuk már, hogy mit szeretnénk véghezvinni, de mindig akad újabb és újabb projekt, tevékenység.

Folytatjuk az extracurriculáris tevékenységeinkkel, a partnerkapcsolatainkkal, a beiratkozott országos, megyeközi és helyi projektjeinkben véghez visszük teendőinket, megpróbálunk minél többet kint lenni a szabadban, versenyekre iratkozunk, pedagógusi továbbképzőkön veszünk részt. Érdemes kiemelni a népi gyerekjátékokat, a népdalokat és a néptáncot-mert ugye, már táncolunk is- és napi szinten beleolvadunk saját kultúránkba.

Utoljára, de nem utolsó sorban, legfőbb tevékenységünk következzen: JÁTSZUNK, JÁTSZUNK, JÁTSZUNK!!! Mert ettől lesz gyermek a gyermek, s mert az ilyen gyermekből lesz kiegyensúlyozott, boldog felnőtt!

Köszönjük a lehetőséget, hogy dióhéjban vázolhattuk óvodai életünk.

Éva-, Ildikó-, Katinka- és Anna óvó, Erzsi és Kati dadus

Az Elvarázsolt Házikó óvodásai és óvónői

Hideg Magda: „óvodánk célja a gyermek holisztikus személyiségfejlődése”

A Sétatéren lévő Elvarázsolt Házikó Szamosújvár és a térség egyik legmodernebb óvodája. Jelen interjúban a tanintézmény egyik óvónőjét, Hideg Magdát kérdeztük.

1. Mi jellemzi az óvodát, milyen a szellemisége?

Az Elvarázsolt Házikó Óvoda a szamosújvári sétatér szélén helyezkedik el, a Park utca 16 szám alatt. Csendes, zöld környezet veszi körül napközi otthonos óvodánkat, amely nyugodt légkört és biztonságot nyújt gyerekeink számára.

Óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik értékelik a gyerekközpontú nevelést, a sokszínűséget és a magas színvonalú oktatást. Ugyanis óvodánkban nagy hangsúlyt kap a gyermekek egyéni igényeinek és szükségleteinek figyelembevétele és érvényesítése, a saját és más nemzetek értékeinek ismerete, elfogadása és tiszteletben tartása és a változatos, játékos tanulási lehetőségek felkínálása. Mindezek szeretetteljes és bátorító óvodapedagógusok és dadusok támogatásával.

Óvodánk célja a gyermek holisztikus személyiségfejlődése: a társas- érzelmi fejlődés, a fizikai fejlődés, kognitív fejlődés, nyelvi- kommunikációs fejlődés és tanulási képességek és attitűdök fejlődési területeken, egy szeretetteljes és családias környezetben.

Az óvodánkban uralkodó barátságos, kellemes hangulat a jó együttműködésnek köszönhető, amely a szülők, pedagógusok és dadusok között alakult ki, és amelyet nagymértékben támogat óvodánk vezetősége is.

2. Hány gyerek van beiratkozva?

Ebben a tanévben a tágas és jól felszerelt csoportszobákban 47 óvodás játszhat és tanulhat felszabadultan a 2 magyar tannyelvű napközis csoportunkban. Gyerekeink a város különböző részeiről érkeznek hozzánk, sőt a környező falvakból is, és óvodásaink között román családból származó gyerek is van, aki a magyar nyelv elsajátítása céljából iratkozott óvodánkba.

3. Melyik a legnagyobb kihívás az óvoda életében?

Kihívások mindenki életében léteznek, viszont mi, optimista

személyekként, ezeket a kihívásokat lehetőségekként éljük meg, melyek által fejlődni tudunk.

A román kollégákkal és csoportokkal nagyon jól együttműködünk, de emellett nagyon fontos az összetartás és a támogatás a két magyar csoport között, ahhoz, hogy megőrizzük értékeinket.

Az Elvarázsolt Házikó Óvoda jó példa arra, hogy a gyerekek egy olyan környezetben nevelkednek, amelyben megőrizhetik magyar nyelvüket, megismerhetik és ápolhatják hagyományaikat és szokásaikat, és együtt játszhatnak, tevékenykedhetnek a román anyanyelvű gyerekekkel. Tehát olyan környezetben nőnek fel a gyerekek, ahol természetes ez az együttélés és ennek köszönhetően, amikor kikerülnek a társadalomba, könnyebb a beilleszkedésük és az érvényesülésük.

4.Milyen szervezetek vagy magánszemélyek segítik valamilyen módon az óvodát?

Nagyon sokan szeretnek bennünket, tehát sok támogatást kaptunk, amelyért nagyon hálásak vagyunk és szívből köszönjük.

Nagy öröm számunkra, hogy nagyon jól együttműködünk a szülőkkel, akik minden téren támogatják csoportjainkat. Aktívan részt vesznek az óvodai életben, az óvodai tevékenységekben és anyagi támogatást is nyújtanak. Ebben a tanévben a szülői közösség összefogása következtében az egyik csoportunkat színes nyomtatóval ajándékozták meg, a másik csoportot színes tintával a nyomtatóban, ugyanakkor különböző tanszerekkel, játékokkal támogatták csoportjainkat. Kellemes meglepetésünkre pedig Mikulás- járáskor a kedves szülők anyagi támogatásának köszönhetően a gyerekek játékkészlete nagymértékben bővült. A szülők egyéni támogatást is nyújtottak, mindenki a saját lehetőségéhez mérten: játékokat, gipszfigurákat adományoztak, kötőket varrtak a kispárnákra, a székekre vagy akár a különböző tevékenységeink megszervezésében segítettek.

Nagyon sok anyagi támogatást nyújtott (nem csak ebben a tanévben) a **SC. MISI 99 EXIM SRL** cég is, aki lehetővé tette idén az Oviolimpián való részvételünket, látogatásunkat a széki óvodába (a partnerkapcsolatunk következtében) és didaktikai anyagok beszerzésében is segített. Az említett cég adójának 3,5 %- t csoportunknak ajánlotta fel,

melyet a csoportunk felszerelésére fordítottuk. Ugyanakkor Mikulás-járáskor sem feledkezett meg rólunk és megörvendeztette ajándékdobozaival a gyerekeinket.

Az abai polgármester úr **dr. Mikula Lajos** kezdeményezésének köszönhetően óvodánk magyar csoportjainak könyvtára sok szép magyar gyerek-könyvvel gazdagodott az **Abai Keresztény Férfi Kör** adományának következtében. Hálás köszönetünket fejezzük ki ez úton is abai barátainknak. Ugyanakkor a **szamosújvári RMDSZ tanácsosoknak** is köszönjük, hogy mellettünk voltak az abai delegáció látogatása során.

A városi polgármesteri hivatal és a helyi tanács is támogatta óvodánkat az abai delegáció fogadása során és a gyerekeinket ajándékcsomaggal a téli ünnepek alkalmával.

A szamosújvári RMDSZ szervezete „Karácsony gyerekszemmel” rajzverseny szervezése következtében, mindegyik óvodásunknak csokit, a díjazottunknak jutalom-csomagot, csoportjainknak pedig naptárt ajándékozott.

A **Téka Alapítványnak** köszönhetően részt vehettünk a bábszínházban, ahova kisbusszal biztosította a gyerekek utazását.

A széki **Papy pékség** támogatásának köszönhetően megfigyelhettük a kenyérsütés folyamatát és cipóval távozhattunk onnan.

Mindenkinek köszönjük a támogatást, ha csak egy mosoly, vagy csak egy biztatás is volt az, mi nagyon hálásak vagyunk érte.

5. Milyen programjaitok voltak 2022-ben?

Nagyon sok programban veszünk részt, amely a gyerekek sokoldalú fejlődését biztosítja.

Az elmúlt évben részt vettünk „A lelki egészség hete” országos projektben, ugyanakkor a szülők támogatása következtében az óvodánk udvarán kialakítottuk a „Relaxáló, elcsendesítő és oktató kert”-et, ahol szabadtéri oktató tevékenységeket szervezünk az országos projekt keretén belül.

Ebben a tanévben is folytatjuk a „Boldogságóra Program”-ot, amelyet már évek óta szeretettel tartunk és ennek következtében óvodánk elnyerte az Örökös Boldog Óvoda címet. Ez egy magyarországi program, amely segítséget nyújt a gyerekeknek, hogy a hétköznapi kihívásokkal könnyebben szembe nézhessenek és képesek

legyenek megbirkózni a felmerülő problémákkal, s ugyanakkor boldogságérzetet fokozó technikákat is bemutat a testi- lelki egészség megőrzése érdekében.

Továbbá a játékos román nyelv tanítását is támogatjuk már évek óta, opcionális tevékenységként találják meg óvodánkban. Emellett a „Vidám napok, boldog pillanatok" opcionális programot is folytatjuk a szülők kérésére, mellyel a gyerekek társas és érzelmi fejlődését serkentjük, amely nagyon fontos a társas kapcsolatok alakításában. Ugyanakkor a program során „elültetjük a boldogság csiráit", amelyek kiegyensúlyozott, boldog felnőttet eredményeznek.

„A természet felfedezői" címen az Ökóvoda országos programban is részt veszünk, mert fontosnak tartjuk, hogy a gyerekeink megismerjék a természet szépségeit és környezetbarát magatartást gyakoroljanak.

Ebben a tanévben megünnepeltük a Kézmosás Világnapját, kirándulást szerveztünk Székre, részt vettünk Kolozsváron, az Oviolimpián, rajzversenyen vettünk részt, Szüreti bált szerveztünk, a Mikulás-járás hagyományát is ápoltuk, karácsonyt ünnepeltünk és más extracurriculáris tevékenységeken vettünk részt.

Közös tevékenységeket szerveztünk a szülőkkel: Márton- napi lámpásokat készítettünk, karácsonyi díszeket alkottunk, ünnepélyeket szerveztünk és még sorolhatnám.

Napi szinten tornászunk, mesét mondunk, népi gyerekjátékokat játszunk, táncolunk, énekelünk. Lényeges, hogy a gyerekek jól érezzék magukat és közben harmonikusan fejlődjenek az általunk felkínált tevékenységek során.

6.Melyik a legnagyobb megvalósításotok?

A legnagyobb megvalósítás számunkra az, amikor visszatérnek hozzánk a volt tanítványaink és saját gyerekeiket íratják be óvodánkba. Vagy azok a szülők, akiknek az első gyerekeik az óvodánkban jártak, a többi gyerekeiket is ide hozzák. Annak is nagyon örülünk, amikor a volt tanítványaink meglátogatnak, vagy visszavágynak hozzánk vagy, amikor a szomszéd vagy a barát javaslatára íratja be gyerekét a szülő az óvodánkba. Mindezek még nagyobb lendületet adnak a továbbfejlődésre, a továbbfejlesztésre.

Számunkra nagyon fontos, hogy mindegyik

gyerek esélyt kapjon arra, hogy gyerekközösségben fejlődhessen, megismerhesse erősségeit, saját ritmusában fejlődjön és szárnyakat kapjon, ezért óvodánk kapuja mindegyik gyermek számára nyitott. S ha mégis említenem kellene más jellegű megvalósítást is, akkor elmondanám azt, hogy óvodánk saját só-szóbával rendelkezik, amelyet a gyerekek bármikor igénybe vehetnek.

Az interaktív táblával felszerelt tantermünkben a gyerekeink korszerű alkalmazások segítségével modern oktatásban részesülnek.

Ettől a tanévtől az Olvasókuckó is jelen van óvodánkban, melyben több száz magyar gyerekkönyv tárja fel a mesék, versek világát a gyerekeink előtt. Így a román nyelvű Olvasósziget mellett, ahol nagyrészt román nyelvű könyvek voltak, sok magyar nyelvű könyv is helyet kapott.

Ugyanakkor sportpályával és tágas játszótérrel rendelkezik óvodánk. Emellett nagy megvalósításnak tartjuk a modern, gyerekméretű sporteszközökkel felszerelt tornateremet, amely lehetőséget nyújt a testnevelési tevékenységek megvalósítására télen is.

Külön kiemelném azt is, hogy óvodánkban tágas, klímával felszerelt, színpaddal ellátott díszterem van, amelyben az ünnepkörökhöz kapcsolódó szerepeket, a közös szülői tevékenységeket s különböző programokat szervezünk.

A „Relaxáló, elcsendesítő és oktató kert”-et is nagy megvalósításnak tartom, amelyet idén tavasszal önerőből szereltünk fel a szülőkkel együttműködve.

7. Mire vagytok a legbüszkébbek?

Minden egyes óvodásunkra büszkék vagyunk, mert mindegyikük értéket, csodát rejteget. Egyesek nagyon szépen rajzolnak, mások kifejezően szavalnak, vagy csengő hangon énekelnek. Van, aki a sportjátékokban ász, de olyan is van, aki kreatívan mesél. Empatikus, segítőkész gyerekeink vannak és mindegyikük valamilyen területen remekel.

Büszkék vagyunk a szülőkre, akikkel együttműködve szép eredményeket érünk el a gyerekek fejlődésében, és akik nagy számban és aktívan részt vesznek a szülőkkel szervezett tevékenységeken.

Büszke vagyok a kolleganőimre, akik szeretetteljesen és magas fokú szakértelemmel nevelik,

fejlesztik gyerekeinket.

8. Mi az, amit idénre terveztetek, de nem jött össze?

Szerintem, amit terveztünk, azt megvalósítottuk.

Sikerült idén is nagyon jó körülmények között megvalósítani a gyerekeink nevelését. Csodálatos környezetben található az óvodánk. Lélekemelő, csendes helyet és friss levegőt biztosít a körülvevő zöld övezet.

Világos, jól felszerelt csoportszobák fogadják a gyerekeket, saját konyhában és minden nap frissen főzött, asszisztensnők által ellenőrzött ételt biztosít óvodánk. Folyamatos egészségügyi, pszichológiai és logopédiai szolgáltatást biztosítunk (két asszisztensnő naponta ellenőrzi a gyerekeink egészségi állapotát, pszichológusunk és logopédusunk szolgáltatásait hetente vehetik igénybe).

Erre a tanévre tervezett partnerkapcsolatunk a magyarországi Abai Hétszínvirág Óvoda és Bölcsődével nagyon jól működik. A tevékenységek az ütemterv szerint zajlanak és partnerkapcsolatunk mindkét város polgármesterének a támogatásának örvend. A széki óvoda és óvodánk közötti partnerkapcsolat is nagyon jól működik, valamint a bácsi óvodásokkal is tartjuk a kapcsolatot.

9. Milyen programokat terveztek jövőre?

Jövőben folytatjuk az elkezdett programjainkat, partnerkapcsolatainkat. A magyarországi partnerkapcsolatunk következtében várjuk az abai partnereink látogatását, majd mi is meglátogatjuk testvérvárosunk óvodáját tapasztalatcsere céljából.Ugyanakkor a széki óvodások látogatása is tervben van, őket majd tavasszal várjuk hozzánk.

A nemzetközi eTwinning projektjeinket is folytatni szeretnénk az elkövetkező évben, melyek következtében az elmúlt tanévben óvodánk elnyerte az eTwinning Iskola címet.

Jövőben folytatni szeretnénk óvodánk regionális projektjét:„A gyermekkor csodálatos világa” 7. kiadását, melyet a járvány miatt megszakítottunk.

Ugyancsak a járvány miatt elmaradt Ovikóstolót is meg szeretnénk szervezni, amikor bárki egy kis betekintést nyerhet óvodai életünkbe.

Ezeken kívül még sok más nevelő jellegű tevékenységet terveztünk gyerekeinknek a következő évre: téli sportjátékokat, farsangolást, bábszínházat, látogatást a városi könyvtárba, gyereknapi ünnepséget és egyéb tevékenységeket, amelyek ne csak fejlesszék gyerekeinket, hanem örömöt és boldog pillanatokat hozzanak életükbe.

A Téka Alapítvány közgyűlése / fotó: Molnár Tibor

Fodor Emőke

Harminc éves a Téka Alapítvány

Az idén 30 éves a szamosújvári Téka Alapítvány február 3-án tartotta tisztújító közgyűlését. A közgyűlésre évente kerül sor, a tisztújításra 5 évente. Az alapítvány alapszabályzatának módosított változatának értelmében a tagságdíjat eltörölték, a tagság megtartásának feltétele a közgyűlésen való résztvétel, illetve valaki meghatalmazása a szavazásra.

Jelenleg a Téka Alapítvány 51 tagot számlál, akik közül pénteken 34 jelen volt vagy felhatalmazott valakit arra, hogy őt képviselje. A közgyűlést Fodor Zoltán vezetőségi tag vezette le.

Elsőként Balázs-Bécsi Attila, a Téka Alapítvány elnöke tartotta meg a beszámolóját, bemutatva a 30-ik évfordulóra készült ismertető füzetet, illetve ismertetve az átadás előtt álló új szórványkollégium épületének helyzetét.

Egri Hajnal a művelődési központ tevékenységeit, Rariga Imola a szórványkollégium helyzetét és életét, Székely Melinda a Kemény Zsigmond Elméleti Líceummal való együttműködés néhány részét mutatta be, különös tekintettel a még hibrid 2022-es évre. Balázs-Bécsi Enikő, gazdasági alelnök a pénzügyekről adott számot. A jelenlevő tagok egyhangúan elfogadták a beszámolókat.

A beszámoló után került sor a tisztújításra. Az 51 tagú közgyűlés részéről a hét tagú vezető tanácsba 10 jelölés érkezett.

A 27 érvényes szavazat (jelen levők és levélszavazatok) eredménye: Balázs-Bécsi Katalin Enikő – 27 szavazat; Szabó Annamária – 27 szavazat; Juhos Tamás – 26 szavazat; Balázs-Bécsi Attila – 26 szavazat; Fodor Zoltán – 23 szavazat; Sallai Ildikó – 21 szavazat; Egri Hajnal – 20 szavazat; Székely Melinda – 12 szavazat; Molnár Tibor – 7 szavazat. Debreceni Szabolcs nem vállalta a jelölést. Az első hét helyen végzettek döntöttek a tisztségekről.

A következő öt évben a szamosújvári Téka Alapítvány vezetősége: Balázs-Bécsi Attila elnök, Szabó Annamária és Juhos Tamás alelnökök, Balázs-Bécsi Katalin Enikő alapítványi igazgató; Sallai Ildikó titkár, Egri Hajnal és Fodor Zoltán vezetőségi tagok. Cenzorok Hajdú Enikő, Miklósi Ferencz és Debreczeni Szabolcs.

A hagyományos csoportkép után kötetlen beszélgetésen szőtték tovább a terveket a Téka tagok.

Riti József Attila

Utazó Konferencia Szamosújváron

Január 25-én, Szamosújváron, a Kemény Zsigmond Elméleti Líceumban járt az Utazó Konferencia, melynek szervezői: Babeș-Bolyai Tudományegyetem (Történelem és Filozófia Kar), Magyar Történeti Intézet, Téka Alapítvány és a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum.

Az esemény elején Kulcsár Melinda, a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum igazgatója köszöntötte a meghívottakat, majd átadta a szót dr. Pakó Klára egyetemi adjunktusnak, aki bemutatta a konferencia programját és felkonferálta az első előadót, dr. György Árpád Botond egyetemi tanársegédet, aki előadásában Szent László erdélyi kultuszáról és emlékezetéről beszélt. Őt követte dr. Pakó Klára egyetemi adjunktus, ő egy történelmi sétára hívta a jelenlévőket, virtuálisan elkalauzolt minket a most börtönként működő Martinuzzi várba.

A konferencia harmadik előadásában Lukács – Erdei Ibolya a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum egyik történelem szakos tanára és a Bábes – Bolyai Tudományegyetem doktorandusza ismertette a zilahi Wesselényi kastély építéstörténetét és az ezzel kapcsolatos történeti forrásokat.

Dr. Pál Emese egyetemi adjunktusnak is egy művészettörténeti előadása volt, egy elfelejtett kegykép, a szamosújvári Szentháromság örmény-katolikus székesegyházban lévő egykoron csodatevőnek hitt Mária kegyképről és ennek történetéről adott elő.

Az utolsó előadó Bíró István doktorandusz előadásában bemutatta milyen nehézségekbe ütközött az erdélyi magyar felsőoktatás 1918 és 1922 között.

Végezetül, sor került a Magyar Történeti Intézet és ennek képzéseinek és programjainak bemutatására. Ez a feladat dr. György Árpád Botond egyetemi tanársegédre hárult. Bemutatásából megtudhattuk, hogy *„A kolozsvári Magyar Történeti Intézet biztosítja a legsokoldalúbb kínálatot az egyetemen belül: hét alapképzés (történelem, régészet, művészettörténet, nemzetközi kapcsolatok, levéltártan, kulturális turizmus, könyvtár- és információtudományok) és két mesteri program (A kulturális örökség kutatása és hasznosítása, Jelenkortörténet és nemzetközi kapcsolatok) koordinálása tartozik az intézet feladatai közé.” [1]*

A Magyar Történeti Intézet 2012-ben alakult a Babeș-Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Karán. Vállalt célja: „a történelem és rokon tudományai magyar nyelvű egyetemi szintű oktatásának összefogása, szervezése és támogatása.”

[1]: http://kmti.hiphi.ubbcluj.ro/kmti

A KZSEL Kiskórusa / fotó: Riti József Attila

Riti József Attila

Kórushangverseny Szamosújváron

Január 22-én kórushangversennyel ünnepelték, Szamosújváron a magyar kultúra napját, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE), a Románia Magyar Dalszövetség (RMD) és a szamosújvári római katolikus plébánia közös szervezésében. A rangos eseményre az Alkantarai Szent Péter római – katolikus templomban került sor, a délelőtti misét követően.

A rangos esemény Ft. Küsmődi Attila plébános köszöntésével kezdődött, majd pedig Tóth Guttman Emese - RMD elnök és Dr. Széman Péter EMKE elnök és is hozzászóltak a nagyérdemű közönségéhez.

A Dalszövetség elnöke bemutatta a kolozsvári Guttman Mihály pedagógus kórus eddigi tevékenységét és felvázolta a vasárnapi esemény programját.

Dr. Szémán Péter, EMKE elnök beszédében sikernek említette, hogy 2023-ban sikerül újra együtt megünnepelni a Magyar Kultúra Napját, majd pedig kiemelte a 2023-as év nagy megemlékezéseit, nem felejtkezve el a 100 éve született Jagamas Jánosról sem, melynek sírja a szamosújvári örmény – katolikus temetőben található. Továbbá azt is megemlítette, hogy a 200 éve írott himnuszt a nép tette sajátjává és alig csak a rendszerváltás után vált hivatalosan nemzeti imánkká.

A hivatalos megnyitó után dr. Széman Emese Rózsa elszavalta a Kölcsey Ferenc által írott Himnuszt, ezt követően pedig a Szamosújvári Római- és Örmény Katolikus Kórus előadása következett. Molnár Árpád karvezető irányításával három darabot adtak elő, pontosabban: Bárdos Lajos: Angyalszó, Kodály Zoltán: Tantum ergo II. és Werner Alajos: Égi Szűz virág.

A rendezvény második fellépője a Magyarfenesi Vegyeskar volt, mely, Fábián Apolka karnagy vezénylésével előadta Sokolyai Sándor – Dicsérjed Istened, ó lelkem, Jagamas János Szivárvány Havasán és Vermesy Péter – Édesanyám sok szép szava című darabokat.

A magyarfenesi kórus előadása után dr. Péter Éva egyetemi docens előadása következett, melynek keretén belül bemutatta Jagamas János népdalkutató és zeneszerző életét és munkásságát.

Az előadás után egy érdekesség következett, ugyanis a jelenlévő összes kórus közösen énekelte el Jagamas János – A mérai csorgóvíz című dalát. Az összkart Molnár Árpád, szamosújvári római – katolikus karvezető vezényelte.

A közös produkció után egy újabb szamosújvári csoport lépett fel, pontosabban a Téka Alapítvány népzeneiskola diákjai (melynek oktatói Miklósi Hunor, Szabó Bence, Szakács Kristóf és Szabó Boglárka), akik egyben a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum diákjai is. Repertoárjuk egy mezőségi összeállítás volt Jagamas János gyűjtéséből.

A népzeneiskola diákjai után a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum Kiskórusa következett, mely (Kis-Juhász Vilmos vezénylése alatt) négy darabot adott elő: Balassi Bálint – Adj már csendességet, Király György – Hajlékunk voltál Istenünk, Füle Lajos – Szívünk zengje már és Pintér Béla – Homokba kell írni…

A szamosújvári Agnus Dei Kórus (karnagy: Kovács Hajnal) beharangozott fellépése végül elmaradt, ugyanis tagok 85%-a lebetegedett, de Petrovics Tünde és kísérete (Márton Vivien – orgona és Rus Emanuel – hegedű) jelen volt és előadta dr. Kovács Lajos – Nagy vagy te Isten című darabját.

A rendezvény utolsó fellépője a kolozsvári Guttman Mihály Pedagógus Kórus (karnagy Bedő Ágnes), melynek repertoárja a következő volt: Szabó Csaba – szerelmi dalok, Kodály Zoltán – Első áldozás és Orbán György Timor et tremor.

A hangversenyt követően Tóth Guttman Emese, a Romániai Magyar Dalszövetség nevében okleveleket adott át a felszólalóknak és a fellépőknek.

A rangos esemény zárómozzanata volt a legünnepélyesebb, ugyanis a jelenlévők (fellépők és közönség) közösen elénekelték a 200 éves magyar nemzeti imát, a Himnuszt.

A kórushangverseny támogatója a miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkársága és a Bethlen Gábor Alap.

A képen Téka Alapítvány népzeneiskolájának diákjai
fotó: Riti József Attila

A női szervezet alakulógyűlése

Fodor Emőke

Megalakult a szamosújvári RMDSZ női szervezete

Kedden, 2023. január 31-én, a Trófea vendéglő kistermében megalakult a szamosújvári RMDSZ női szervezete.

Zsúfolt hétköznap lévén 21 nő vett részt az alakuló gyűlésen, a 31 személyből akik jelezték hogy tagjai szeretnének lenni a szervezetnek. Rotar Izabella helyi RMDSZ elnök köszöntötte az összegyűlteket. Megemlítette, hogy 2015-ben volt már próbálkozás a női szervezet létrehozására, de az nem lett hosszú életű.

Felvázolta az alakulandó szervezet célját, küldetését.

Balázs-Bécsi Enikő, helyi tanácsosi minőségében, a helyi szervezet megbízottjaként – elvállalta a szervezet alapítását. Őt javasolták elnöknek, Kiss Klárát és Fodor-Harmati Júliát alelnöknek, Molnár Annamáriát titkárnak. A jelenlevők egyöntetűen megszavazták a vezetőség tagjait.

A jelenlevők különféle programjavaslatokat tettek: előadások, színházlátogatás szervezése, kézművességi alkalmak. Természetesen a programok a tagok javaslatai, a közösség érdekei szerint alakulnak majd a jövőben.

A következő találkozóra március 21-én kerül sor, melyre várjuk a közösségükért tenni vágyó szamosújvári hölgyeket.

Riti József Attila

Három uniós projektet szerződését írták alá

Szamosújvár a fejlődés útjára lépett, lassan, de biztosan sokkal szebb és zöldebb lesz a város, az uniós projekteknek köszönhetően.

Több fontos projekt is megvalósul majd városunkban, tudatta a Facebookon Drăgan Ovidiu polgármester. 2023-ban három befektetés esetében írták alá az európai finanszírozási szerződést a városházán.

Az első jóváhagyott pályázat a közvilágítás korszerűsítését célozza meg, ennek finanszírozási szerződését január 3-án írták alá a városházán.

Továbbá a Szamos menti gáton alakítanak ki bicikli pályát, amit a könnyű elektromos járművek is használhatnak majd. Emellett 10 töltőállomást is létrehoznak az elektromos autók számára. Az utolsó két projekt összköltsége 7.322.526 lej.

Székely Csaba

2023-ban is fejlődik Szék

A széki önkormányzat minden éve elején merész terveket sző. Mindig komoly, jól megfontolt projekteket tűznek ki maguk elé, amit aztán meg is valósítanak. Aki évek óta nem járt e szép mezőségi nagyközségben, szinte nem ismer rá. Idegen számára inkább városnak tűnik, annyira fejledt és korszerű. Az önkormányzat azonban többre vágyik és igyekszik minden esztendőben kirukkolni valamivel. Így született meg az elmúlt években az új orvosi rendelő, a református templom melletti tágas gépkocsiparkoló, az iskola udvarán létesített műfüves minifocipálya, a leaszfaltozott utcák, a víz-és gázvezeték majd a szennyvíz csatornázás, a felújított iskola és kultúrotthon, hogy csak néhány példát említsünk, de ezek száma még több.

Sallai János polgármestert, néhány szóban felvázolta az idei célkitűzéseket: *„Kiemelten fontos szempont számunka, hogy időben és hitelesen tájékoztassuk a széki lakosokat, mindenről, ami helyi szinten közügygyel kapcsolatos. Jelenleg a költségvetés kidolgozása van folyamatban, a konkrét számadatok ismeretében – gondolunk itt elsősorban az állami költségvetésből kiutalt összegekre, amely megközelítőleg 4,3 millió lejre tehető – megállapítható, hogy az idei évben közel 900.000 lej az a pénzösszeg, ami többletet jelent, az elmúlt év költségvetésének az ilyen jellegű jövedelmeit illetően. Az infláció, valamint a közfeladatok ellátásának megnövekedett költségei miatt azonban a jövedelmeink reálértéke a 2022-es év jövedelmeihez hasonlatosak. A megnövekedett kiadásainkat legjobban a szemétszállítás példázza, miközben 2022-ben 384.000 lejbe került ez a közszolgáltatás, az idei éveben ennek az összegnek több mint a kétszeresét leszünk kénytelenek kifizetni a szemét elszállításáért, ami hozzávetőleg 800.000 lejre tehető. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy az illetékek formájában befolyt összeg, amit a helyi lakosoktól gyűjtünk be a szemétszállításért, csupán töredéke (2022-ben 110.000 lejt, 2023-ban 120.000 lejjel számolunk) az éves szinten kifizetendő összegnek, ahogy az fentebb is olvasható. Ezért is érdekünk, hogy külső források, uniós támogatások megpályázása és lehívása által biztosítani tudjuk azoknak a költségeknek a fedezését és projektjeinknek a finanszírozását, amelyek kiemelt fontosságúak a közösség számára. Az infrastrukturális fejlesztések az idei évben is előnyt élveznek, az erre a célra felhasználható összeg 1,5 millió lej. A szennyvízrendszer kiépítésére is jelentős forrásokat különítünk el, a csatornahálózatra való bekötéseket a helyi költségvetés biztosítja. Itt fontos kiemelni, hogy a csö-*

rendszer lefektetése, valamint a bekötései munkálatok végeztével, Csipkeszegen 7.7 km községi út aszfaltozását kezdjük el, ami mellett 1.6 km járdaszakasz és 9.7 km betonból készült vízelvezető rendszer épül ki, mindez az Anghel Saligny közművesítési program keretében kerül finanszírozásra. Továbbá, folytatjuk a Nagypatak mentén a támfal bővítését is, a Patak-közt 468 folyóméter-, a piactér és a pünskösdista imaház között pedig 292 folyóméter hosszúságban kerül kiépítésre betontámfal. Felszegen is támfal fog készülni az I. utca 218-216 számú házak előtt (az út felső szakaszán, Juhos Márton és Székely Márton előtt, Zsoldos Márton tulajdonával szemben) talajmozgások megakadályozása céljával, végül pedig a régi orvosi rendelővel szembeni támfal kerül kibővítésre, 30 méter hosszúságban. A közbiztonság érdekében szándékunkban áll egy teljeskörű kamerarendszer telepítése is a község területén. Turisztikai szempontból nem elhanyagolható a kerékpáros túraútvonal, ami a nádast fogja összekötni a sósfürdővel, ez külső források bevonásával fog megvalósulni, a helyreállítási alapból (PNRR). Az ifjúságról és az idősekről sem feledkezünk meg, terveink szerint a nyár folyamán ismét tánctábort és nyelvtáborokat szervezünk, valamint az idősek beteggondozása mellett, ismét rendezvénnyel készülünk az idősek világnapjára is"

Röviden, ezek a székiek legfontosabb idei terveik, beterjesztésüket- és a helyi tanács jóváhagyását követően, teljeskörű tájékoztatással szolgálnak majd az elfogadott helyi költségvetéssel kapcsolatban.

Amint arról már évek óta meggyőződtünk, bizonyára mindezek a problémák meg is oldódnak, azaz gyakorlatba lesznek ültetve. A székiek mindig is szavatartó és dolgos emberek voltak.

Ezekben a téli napokban Széken is előtérbe kerül a hóeltakaritás. Eddig még nem voltak problémák ezen a téren, a múlt napokban lehullt hó csak „megijesztette" a községgazdákat, komoly gondok nem voltak sem a községet átszelő megyei úton, sem az utcákon. A Polgármesteri Hivatal saját erőgépekkel rendelkezik, tehát nincs szükség segítségre.

Riti József Attila

Földrengés Szamosújváron, a 19. században

Szamosújvár védve van a földrengésektől, de a történelem folyamán azért Szamosújvárott is előfordult néhány.

Szongott Kristóf, Szamosújvár krónikása könyveiben sok mindent megírt városunk első 200 évéből, így két földrengést is, (az 1834-est és az 1838-ast), mely egész Erdélyt érintette.

Szongott tudósításából megtudtuk, hogy az 1834. október 15-én bekövetkezett földrengés *„nem kis-szerű"* [Szongott Kristóf] volt, szerencsére nagyobb károkat nem okozott a városban, de elég volt de elég volt ahhoz, hogy megijessze a lakosságot, főleg,

hogy *„ekkor szakadt le Szamosújvártt a zárda-templomban (a mostani Alkantarai Szent Péter római – katolikus templom, akkor ferences zárdatemplom) a szentély ívezettének vakolata: a nép nagyon megijedt.”*[Szongott]

A másik földrengés mit megemlít Szamosújvár krónikása 1838. január 23-án, este 8:00 órakor következett be és *„nálunk csaknem 15 perczig, de más helyeken még több ideig tartott.”*[Szongott] Szongott szerint a földrengés nagyobb volt, mint a korábbi (bár a korabeli kolozsvári sajtó nem tá-massza alá ezt a tényt), de szerencsére ezúttal sem okozott súlyosabb károkat Szamosújváron.

Az 1838-as földrengés, mely Erdélyszerte károkat okozott térségünkben egyeltalán nem volt súlyos, tudhatjuk meg az Erdélyi Híradó 1838. január 27-én megjelent lapszámába, mely ekként tudósít a földrengésről: *„jan.23ikán 8 óra, és 27 minutumkor, igaz idő szerint közönségesen ámbár nem igen nagy mértékben, éreztetett földingás, mellynek lökései vizarányosak nyugatról keletre irányozva voltak. Ezen földingás tartott egy jó minutumig, mellynek ereje közepéig egyenlő vala, de ezentúl az erejéből veszteni kezdett úgy hogy 8 ór. és 28 minutumkor egészen megszünt.”* (*a szöveget eredeti közlés szerint közöljük lapunkban) [Erdélyi Híradó]

A két tudósítás ellentétes egymással, így könnyen megtörténhet, hogy Szongott túlzott egy kicsit, vagy az utórezgéseket is beleszámolta (bár az Erdélyi Híradó nem ír utórezgésekről), de mindez már egy olyan múlt amit most nem tudunk felgöngyölíteni.

Riti József Attila

Székely fenyők Szamosújvárott

Szamosújvárott mindig mozgalmas kulturális élet folyt, melyről sokat tudósított és cikkezett a korabeli sajtó, ezek közül pedig mi is megírtunk párat. A mai cikkünkben egy szimpatikus történetet osztunk meg a tisztelt olvasóval.

A Kolozsvárott megjelenő Keleti Újság, 1943. január 5-én megjelent (26. évfolyam, 3. szám) lapszámában leírta, hogy milyen nagy sikerük volt a székely fenyőknek előző évnek karácsonya előtt.

A Szamosújvárra hozott több száz fenyő valósággal felvillanyozta a várost, a Keleti Újságban közölt beszámoló szerint az esemény miatt átalakult a város: **„***A fenyőfákat hozó székelyek talán nem is vették észre, hogy néhány órával megérkezésük után átalakult az egész város.”*[1] A hír azért is számított rendkívülinek mert, a tudósító szerint (a ki valószínű szamosújvári volt, a lelkesedésből ítélve mellyel a tudósítást írta): *„Ennyi fenyőt talán még sohasem látott Szamosújvár.”[*2]

A Székelyföldről hozott fenyőkből mindenki vásárolt a városban, *„még a cigányok is vettek a fákból.”*[3] A lelkesedés a vendéglő- és bolttulajdonosokra is átragadt, ugyanis a *„A vendéglőkben*

Szerkesztőség:

Főszerkesztő:
Riti József Attila

Főszerkesztő helyettes:
Fodor Emőke

Szerkesztők:
Hideg Magda
Fodor Emőke
Juhos Ildikó
Katona Annamária
Márkosi Katinka
Polgár Éva
Riti József Attila
Székely Csaba

Korrektor:
Fodor Emőke

Kiadja és működteti:
Téka Alapítvány
Elérhetőség:
www.kozlony.ro
info@kozlony.ro
0770109709
ISSN 2784 – 2800
ISSN-L 2784 – 2800

feldíszített karácsonyfák várták a vendégeket, még az üzletek kirakataiba is jutott belőlük."

A fenyőárus székelyek, talán nem is vették észre mennyire nagy örömöt okoztak a helybélieknek, legalább is a tudósító szerint: *„A fenyőfákat hozó székelyek talán nem is vették észre, hogy néhány órával megérkezésük után átalakult az egész város."*[4]

A karácsonyfáknak hála a szeretet és a béke töltötte be a szamosújváriak szívét, ami oly fontos volt azokban az években amikor a háborús erőfeszítések és a fronton szolgáló családtagok sorsa megkeserítette mindenki életét. Ezt a tényt a cikkíró is megemlítette tudósítása végén: *„A kicsi fák szeretetet és békességet hoztak minden házba és az utcákon járó emberek szívébe."*[5]

[1],[2],[3],[4],[5]: **KELETI ÚJSÁG, *1943. január 5, XXVI. évfolyam, 3. lapszám,*** 5. o

Kövesse a Szamosújjvári közlönyt online is a beolvasva a kódot, vagy a www.kozlony.ro honlapon

RMDSZ COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY

Ha támogatná lapunk megjelenését akkor támogatását utalja a következő bankszámla számra:
Fundația Culturală Téka
Cod fical : 7309675
405300, Gherla, str. Mihai Viteazul, nr. 39, jud. Cluj

LEI
RO90BDE130SV07017121300
HUF
RO45BDE130SV39908781300
Sfiwt kod: BRDEROBU
Megjegyzéshez írja oda, hogy a Szamosújvári Közlönynek szánja!
Köszönjük!

CREATIVE WORKS